



Strijken, stippelen en deppen

#### Strijken, stippelen en deppen om textuur

##### op te bouwen en beweging te creëren

Deze techniek is perfect voor het schilderen van gras en gebladerte. Breng op een achtergrond met weinig textuur in groepsje kleuraccenten aan met de punt van het mes. Schilder ze in verschillende richtingen om beweging te suggereren. Het is ook een goede techniek voor highlights en bloemblaadjes.

#### Strijken met twee of meer kleuren

Doe een klodder van twee verschillende kleuren, zoals blauw en oranje, naast elkaar op het mes. Ze moeten elkaar raken, maar niet doorlopen. Haal het mes dan in een slepende beweging over het doek. Deze techniek leent zich goed voor geometrische en abstracte effecten, maar ook voor tere bloemetjes met verschillende kleuren in hun blaadjes, zoals irissen.

#### Twee kleuren in elkaar over laten lopen

Dit zul je vaak doen, dus blijf oefenen tot het lekker gaat. Zet het mes met de punt op de verf en laat het lemmet iets naar rechts kantelen. Geef nu zachtjes druk met je wijsvinger, sleep het mes naar links en til het op en herhaal dit. Het is alsof je een iets aangebrande geroosterde boterham afschraapt, maar dan voorzigtiger.



Strijken met twee of meer kleuren



Twee kleuren in elkaar over laten lopen

#### Strepen

Wanneer je de verf niet helemaal door elkaar mengt, krijg je prachtige strepen die zich goed lenen voor bloemblaadjes, water en gebladerte.

#### Bijzondere messen voor het aanbrengen van details

Er zijn speciale messen te koop voor het maken van bijvoorbeeld kronkels, zigzaglijnen en patronen. Ik breng graag variatie aan in mijn gras en gebladerte, maar ook in bloemblaadjes. Dat lukt alleen als je verf wegschraapt met een speciaal mes. De punt van het mes op de foto is extra flexibel en heeft uitsparingen waarmee je prachtige irisblaadjes kunt maken.

#### Fouten wegwerken

Een van de grootste voordelen van schilderen met een paletmes is dat je je fouten gewoon van je doek kunt schrappen. Echt, je kunt alles wegschrappen en van voren af aan beginnen. Bovendien verandert dat schrappen niets aan de kleur eronder. Ik gebruik de verf als het even kan opnieuw, dus bewaar hem op je palet voor later.



Fouten wegwerken



Streperig mengen



Bijzondere messen voor het aanbrengen van details



# VELD MET KLAPROZEN, NAAR VAN GOGH

## Materiaal en gereedschap

- Opgespannen doek, 15 x 15 x 4 cm
- Paletmessen: middelgroot, druppelvorm met ronde punt; klein, druppelvorm met ronde punt
- Tafelzeel of draaiplateau
- Afscheurpalet of palet
- Keukenpapier of doekje

## Kleurenpalet



## Moelijkheidsgraad



**LATEN WE** een opvallend landschap schilderen, geïnspireerd op de grote meester Vincent van Gogh. Op dit werk staat een veld bloemen in perspectief, waardoor het oog naar een hyperrealiserende zon met veel structuur wordt geleid. Het is heel belangrijk dat je hier het stappenplan volgt. We schilderen dit werk volgens de nat-in-nat-techniek, dus stilistisch gezien moet je compositie kloppen en moet je de juiste volgorde hanteren, want het is moeilijk dingen achteraf te veranderen.



Dit project kost waarschijnlijk ongeveer 40 minuten, maar het geeft niet als je er langer over doet. Het belangrijkste is dat je er plezier aan beleeft! Reserveer voldoende tijd, zodat je je niet hoeft te haasten, te moe wordt of moet gaan multitasken. Echt, dat helpt! Schilderen is iets meditatiefs en geeft veel voldoening en het is niet verkeerd om het een vast onderdeel te maken van je tijd voor jezelf. Bovendien maak je een uniek en prachtig kunstwerk! En mocht je het wat griezelig vinden om een nieuwe techniek uit te proberen: ik begon er pas mee toen ik midden dertig was en tussen de bedrijven door, want mijn kinderen waren nog klein. Dus jij kunt het ook!

## Voor we beginnen

Bij deze colorblockingtechniek maak je gebruik van felle kleuren en veel structuur. Er is minder overloop van kleur dan bij het schilderen met een penseel. Voor effectieve opvallende overgangen moet je je mes elke keer dat je een andere kleur gaat gebruiken schoonmaken; soms zelfs na elke strek.

Onthoud dat je niet met de punt van het mes schildert. Je werkt vooral met het middelste gedeelte van het lemmer, dat je iets naar links en rechts draait terwijl je het heen en weer over het doek strijkt. Het is verleidelijk om met de punt te schilderen, maar voor je het weet ben je aan het deppen, en dat kan er gekunsteld uitzien. Probeer lange, speelse streken te maken die natuurlijk en gemakkelijk ogen (het is niet gemakkelijk, maar daarom ben ik er om het je te leren!).



# BERKENBOS IN DE HERFST

## Materiaal en gereedschap

- Opgespannen doek, 25 x 25 x 4 cm
- Paletmes: middelgroot, druppelvorm met ronde punt
- Paletmes: klein, druppelvorm met ronde punt
- Paletmes: met dunne punt (optioneel)
- Tafelzeel
- Afscheurpalet
- Keukenpapier of doekje

## Kleurenpalet

- Titaanwit
- Cadmiumgeel
- Cadmiumrood
- Alizarin crmson
- Ceruleumblauw
- Ultramarijn of Frans ultramarijn
- Pruisisch blauw

## Moelijkheidsgraad



65  
min



### Inspiratie

Het allereerste schilderij dat ik met een paletmes heb geschilderd, was van een boom in onze achtertuin in Florida. Nadat mijn schildercursusdocent had uitgelegd hoe Gustave Courbet een heel schilderij met een paletmes had geschilderd in plaats van het alleen op gedeeltes te gebruiken, was ik gaan googelen op 'schilderen met een paletmes'. Ik stond versteld van het proces, dat veel van beeldhouwen had, en daarmee was mijn obsessie met paletmessen geboren. Ik heb mijn messen sindsdien nooit meer neergelegd en ben nog steeds weg van het effect dat je ermee bereikt en dat je er zo in kunt opgaan. Berken en espen, met hun stoere witte stammen, zijn mijn favoriete bomen om te schilderen, het liefst tegen een kleurrijke achtergrond.



## Stap voor stap

### Stap 1: Kleuren klaarleggen en het blauw voor de lucht mengen

- Knijp ongeveer 2 flinke eetlepels wit linksboven op je palet. We gaan eerst de lucht schilderen. Daarna zetten we de zon en de kleurrijke zonsondergang daarop.
- Knijp ongeveer 1 theelepel cadmiumgeel, cadmiumrood, alizarin crinon, ceruleumblauw, ultramarijn, Pruisisch blauw en magenta op je palet.
- Meng 1 eetlepel wit met ½ theelepel ceruleumblauw tot een heel lichtblauwe kleur.

Voeg dan een beetje oranje (dat je hebt gemaakt van rood en geel) toe om de kleur iets te dempen.

### Stap 2: De blauwe lucht schilderen

- Neem 1 eetlepel lichtblauw op je mes. Begin rechtsboven op je doek en strijk de verf van rechts naar links over je doek. Herhaal dit tot je ongeveer 5 cm van het doek bedekt hebt.
- Maak je mes schoon en neem 1 eetlepel wit op je mes. We gaan een klein kleurverloop in het blauw maken om te

benadrukken waar de horizon begint. Begin weer aan de rechterkant van je doek en haal je mes zo ver mogelijk naar links. Maak je mes schoon, neem nieuwe verf op je mes en herhaal dit van links naar rechts. Vervag de lijn tussen de twee kleuren nu met het midden van je mes. We gaan straks dit gedeelte grotendeels overschilderen met bergen, maar we hebben deze witte onderlaag nodig; aan de voet van de bergen, waar de horizon is, moet die door de bergen heen schijnen.

### Stap 3: De zon en zons- ondergang schilderen

- Nu gaan we beginnen met de zon, die een en al textuur weet dat je zon rond wordt.
- Plet ongeveer 1 eetlepel wit op je palet tot de verf lekker smeuig is, het liefst met je ronde paletmes. Zorg ervoor dat je het wit uit de buurt van de andere kleuren houdt. Als je geen rond mes hebt, kun je je gewone mes gebruiken; dan moet je gewoon een meer draaiende beweging maken wanneer je de zon op het doek zet.
- Neem ongeveer 1 flinke theelepel op de onderkant van je mes, keer je mes om en leg het voorzichtig in het midden van de lucht. Geef zachtjes druk, tot je voelt dat de verf op de ondergrond plakt, en til

je mes langzaam op. Terwijl je dat doet, beweeg je je mes iets naar rechts, zodat je zeker weet dat je zon rond wordt.

- Ook hier hoeft het weer niet perfect rond te zijn, een beetje rond is prima. En verder niets meer aan doen. Als je hem echt niet mooi vindt, scheid je hem van het doek, herstel je het blauw op de ondergrond en doe je het over. Oefen dit eerst maar eens op je palet, zodat je geen verf verspilt.
- Nu gaan we kleur toevoegen. Plet ongeveer 1 theelepel geel tot de verf lekker smeuig is. Neem een slertje op de punt van je mes en schets een lijn om een deel van de zon - driekwart of tot de helft, het mag allebei, maar ga niet helemaal rondom.

- Nu voegen we een beetje magenta toe voor de zons-  
ondergang. Plet ongeveer 1 theelepel magenta tot de verf lekker smeuig is. Voeg een beetje wit toe en meng verschillende tinten. Neem een klodderje donkerder magenta helemaal voor op de punt van je mes en schets weer een halve cirkel om de rand van de zon.
- Nu is het tijd voor wat zonnestralen. Meng een beetje wit met geel en neem ongeveer ½ theelepel op je mes. We zijn hier niet op textuur uit, maar halen het mes over de onderlaag voor een streperig effect, wat de indruk van een kleurrijke zons-  
ondergang wekt.